

# **TÁJÉKOZTATÓ**

**A**

**NÉPI ÉPÍTÉSZETI PROGRAM KERETÉBEN  
NÉPI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK MEGÚJULÁSÁT  
TÁMOGATÓ SZAKMAI ELŐKÉSZÍTÉSRE ÉS  
ÉPÜLETFELÚJÍTÁSRA  
IGÉNYELHETŐ TÁMOGATÁSRÓL**

**2022. AUGUSZTUS**

A népi építészeti emlékek és a műemléki értéket képviselő vidéki épített örökség megóvása, megőrzése, fenntartása érdekében a Népi Építészeti Program folytatásáról szóló 1021/2019. (II. 6.) Korm. határozatban foglalt kormányzati szándékkal összhangban – veszélyeztetett népi építészeti örökségünk, a népi műemlékek, a műemléki értéket képviselő vidéki épített örökség megóvása, megőrzése, fenntartása érdekében – a Népi Építészeti Program (a továbbiakban: Program) támogatást nyújt egyedi védelem alatt álló népi építészeti emlékek helyreállításához. Ezen elsődleges célján túl, támogatja a területi védelem alatt álló együttesek meglévő történeti értékeinek megújítását az egyes emlékek felújításán keresztül, amivel hozzájárul a tájegységekre jellemző népi építészeti karaktert hordozó faluképek helyreállításához. **A 1021/2019. (II.6) számú módosított kormányhatározat a Népi Építészeti Program megvalósításával összefüggő szakmai, minőségbiztosítási és egyéb feladatok ellátásával a Teleki László Alapítványt (a továbbiakban: Megvalósító) bízta meg.**

A magyarországi népi építészeti emlék helyreállítását megelőző szakmai dokumentációk elkészítéséhez, valamint épületfelújítási tevékenységgel járó helyreállításához nyújtható támogatás, amely egyedi támogatási kérelem (a továbbiakban: **Támogatási Kérelem**) benyújtásával igényelhető.

#### **Jelen támogatás tájházak részére is elérhető az általános népi építészeti emlékek mellett.**

A magyarországi tájházak kiemelkedő értéket képviselnek a népi építészeti emlékek között: egy régió jellemző építésmódját őrzik a magyar nemzet számára. Magyarország Kormánya az emberiség egyetemes értékének tekinti ezen élő emlékeket, ezért javaslatára a 2000. december 28-án a Világörökség Központhoz *A tájház hálózat Magyarországon* címmel bejelentett helyszín felvételt nyert a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékébe. A 2012. január 1-jén hatályba lépett a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény alapján 2015-ben a jegyzéket felülvizsgálva a *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről* szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelettel megerősítette az UNESCO világörökség várományosi listájára delegált magyarországi tájházak hálózatát. A Népi Építészeti Program céljainak megvalósításában kiemelt figyelmet fordít ezen örökség megtartására.

A Támogatási Kérelem formai és tartalmi követelményeit, a benyújtás módját, továbbá a bírálat menetét és főbb szempontjait a jelen Tájékoztató és a mellékelt részletes Útmutató együttesen tartalmazza.

Felhívjuk a támogatási lehetőség iránt érdeklődők szíves figyelmét, hogy **a jelen Tájékoztató nem minősül pályázati kiírásnak**, közzétételének célja, hogy felhívja a jogosultak figyelmét a Program megvalósítását szolgáló támogatási lehetőségekre, és segítséget nyújtson az érdemi bírálatot megkönnyítő igénylési dokumentáció összeállításához.

### A támogatás célja:

Forrás biztosítása olyan, **Magyarország területén álló népi építészeti emlékek**

- veszélyelhárítását,
- állagmegóvását, valamint
- részleges vagy teljes helyreállítását

**megalózó és megalapozó előkészítő dokumentációk, kutatások elkészítéséhez, valamint épületfelújítási és karbantartó tevékenységekhez,** amelyek az épített örökségnek műemléki értéket képviselő, egyedi védelem alatt álló elemei. A forrás felhasználása ezen elsődleges célja mellett támogatja a területi védelem alatt álló együttesek meglévő egyedi történeti értéket hordozó (jellemzően külső, homlokzati) elemeinek értékörző-megújító kezdeményezéseinek előkészítését is. A forráson keresztül a Megvalósító célja a hagyományos építészeti értékek megőrzése és helyreállítása a hagyományos építési technikák újraélesztésével.

### Értelmező rendelkezések:

- a) **népi építészeti emlék**: a parasztság életformájából adódó, azt szolgáló, a **20. század közepéig egykori falvakban, falusi környezetben épült lakóházak, gazdasági épületek, kismesterségek műhelyei és a falusi közösségek építményei (pl. malom, csárda, tanítói/lelkészi lak, tűzoltószertár, szakrális kisémlékek).**
- b) **egyedi védelem alatt álló épített örökségi elem**: a Miniszterelnökség által a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján vezetett központi, **közhiteles műemléki hatósági nyilvántartásban egyedi műemlékként nyilvántartott örökségi elem, vagy helyi önkormányzati (településképvédelmi) rendeletben a kérelem benyújtásának napjáig jogerősen megállapított helyi egyedi védelem alatt álló építészeti emlék.**
- c) **területi védelem**: jogszabállyal védetté nyilvánított ingatlanok együttese, mely kiterjedhet
1. a műemléki környezetre (MK);
  2. a műemléki jelentőségű területre (MJT);
  3. a helyi területi védelemre, ezen belül elsősorban
    - 3.a) a településszerkezetre (pl. utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, az építési vonal, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület vagy növényzet);
    - 3.b) a településképre (külső településképp, belső településképp, utcakép);
    - 3.c) a településkarakterre (a településszerkezet, a településképp elemei, formái, anyagai, színvilága együttesen).
- d) **tájház helyszín**: múzeumi rendeltetésű népi építészeti emlékek, a népi építészet szempontjából jelentős, népi műemlék épületekben berendezett enteriőröket bemutató együttes, amely a tájház hálózat Magyarországon (K) (2000) című – The Network of Rural Heritage Buildings in Hungary (28/12/2000) – eredeti felterjesztésben, valamint a *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről* szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet 5. számú mellékletben helyrajzi számmal is azonosított, továbbá a Magyarországi Tájházak Központi Igazgatósága adatbázisában szereplő tájház ingatlan. (Ld. *Tájház helyszínek összesített listája*)

**Kérelem -nem tájházak esetében- csak olyan ingatlanok esetében fogadható be, amelyek a b) és c) pontok valamelyikének, valamint az a) pontnak együttesen tesznek eleget.** Tehát olyan épület vagy építmény, amely egyedi vagy területi védelem alatt áll és népi építészeti emlék. A két feltétel együttes fennállása szakmai ellenőrzés tárgyát képezi, nem teljesülés esetén a Kérelem elutasításra kerül.

**Tájházakra vonatkozó kérelem csak olyan ingatlanok esetében fogadható be, amelyek az a) b) és d) pontoknak együttesen tesznek eleget.**

#### **A támogatás igénybevételére jogosultak köre:**

A népi építészeti emlékek helyreállítását megelőző szakmai dokumentációk elkészítéséhez, illetve a szakmai előkészítéssel már rendelkező ingatlanok esetében az épületfelújításra igényelhető támogatásra kérelmet nyújthatnak be a védelem alatt álló népi építészeti emlékek **belföldi (magyar) lakóhellyel vagy belföldi tartózkodási hellyel rendelkező természetes és belföldi székhellyel rendelkező jogi személy tulajdonosai, hasznélvezői, vagyonkezelői, valamint önkormányzati tulajdon esetén az ingatlan használói** (a továbbiakban: **Kérelmező**).

Felhívjuk a jogosultak figyelmét arra, hogy a fent meghatározott kérelmezői körön kívül eső (pl. használók) személyek által benyújtott kérelmeket a Megvalósító be sem fogadja. Kivételt képeznek az olyan használók által benyújtott kérelmek, ahol a kérelmet érintő ingatlan önkormányzati tulajdonban áll. Hasonlóan nem kerülnek befogadásra azok a kérelmek, amelyeket valamely egyházi intézmény tulajdonában álló szakrális emlékre vonatkozóan az önkormányzat nyújtana be. Ebben az esetben a tulajdonos egyházi intézmény jogosult a támogatási kérelem benyújtására.

#### **Nem jogosultak támogatásra:**

Lásd Útmutató.

#### **Támogatási lehetőségek:**

- szakmai előkészítésre, vagy
- épületfelújításra (szakmai előkészítő dokumentációk birtokában).

#### **Támogatás összege és mértéke**

##### **Nem tájházak esetében:**

Az odaítélhető vissza nem térítendő támogatás összege kérelmenként

- szakmai előkészítésre **minimum 500 ezer – maximum 2 millió Ft,**
- épületfelújításra **minimum 500 ezer – maximum 20 millió Ft.**

A támogatás mértéke természetes személyek és önkormányzatok (ideértve a kisebbségi önkormányzatokat is) esetén a tevékenység megvalósítása során felmerülő összköltség legfeljebb 80%-a, egyéb esetben legfeljebb 50%-a.

A támogatás folyósítása – a megvalósítás ütemének megfelelően – támogatási előleg formájában egy, vagy több részletben történik, amelyek elszámolásakor a támogatásintenzitás betartása kötelező.

A támogatási előleggel való elszámolás bármely hiányossága esetén az Áht alapján az Ávr. szerint számított kamattal növelt visszafizetési kötelezettség keletkezhet.

#### **Tájházak esetében:**

Az odaítélhető vissza nem térítendő támogatás összege kérelmenként

- szakmai előkészítésre **minimum 500 ezer – maximum 2 millió Ft,**
- épületfelújításra **minimum 500 ezer – maximum 20 millió Ft.**

A támogatás mértéke a tevékenység megvalósítása során felmerülő összköltség legfeljebb 80%-a. A bíráló bizottság a veszélyeztetett helyzetben lévő épületek esetében a támogatás mértékét egyedi döntéssel megemelheti a felmerülő összköltség legfeljebb 90%-ára. A veszélyeztetettség mértékének megállapítása a benyújtott dokumentumok alapján a Bíráló Bizottság szakmai hatáskörébe tartozik.

A támogatás folyósítása – a megvalósítás ütemének megfelelően – támogatási előleg formájában egy, vagy több részletben történik, amelyek elszámolásakor a támogatásintenzitás betartása kötelező.

A támogatási előleggel való elszámolás bármely hiányossága esetén az Áht alapján az Ávr. szerint számított kamattal növelt visszafizetési kötelezettség keletkezhet.

#### **A Támogatási Kérelem tartalmi és formai követelményei:**

**A Támogatási Kérelem tartalmi és formai követelményeit a jelen Tájékoztató és a mellékelt részletes Útmutató együttesen tartalmazza.** A Népi Építészeti Program hivatalos felülete a nepiprogram.hu portál, mely további információs anyagokkal (Műszaki Segédlet, Gyakran Ismételt Kérdések, Tájház helyszínek összesített listája) segíti a Kérelmet benyújtókat.

Jelen támogatás **online, a kérelem benyújtás és az ügyintézés kizárólag az online felületen történik.**

#### **A Támogatási Kérelem benyújtására vonatkozó információk:**

A Támogatási Kérelmet a jelen Tájékoztató közzétételét követő **45 (negyvenöt) napon belül** kell benyújtani a Teleki László Alapítvány által üzemeltetett online felületen ([www.nepiprogram.hu](http://www.nepiprogram.hu)). A Tájékoztató **2022. augusztus 15-én** jelenik meg, a kérelmek benyújtási határideje **2022. szeptember 29. 23:59 óra.**

#### **A Támogatási Kérelem elbírálása:**

A Támogatási Kérelmekről a Miniszterelnökséget vezető miniszter által felkért Bíráló Bizottság dönt. A döntés meghozatalát követően a Megvalósító írásban (az online felületen keresztül) értesíti a döntésről a Kérelmezőt.

### **További információ az alábbi elérhetőségen:**

Telefonszám: +36 (1) 709 45 57 (kedden 09:00 - 14:00 között)

E-mail: [kapcsolat@nepiprogram.hu](mailto:kapcsolat@nepiprogram.hu)

### **A Megvalósító által indokoltnak tartott egyéb információk:**

A Megvalósító a támogatásban részesülő Kérelmezővel – az Ávr., valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 8/2016. (III. 25.) MvM rendelet alapján kialakított, – a szerződéskötéshez szükséges nyilatkozatok és dokumentumok benyújtását követően köti meg a Támogatási Szerződést.

**A megvalósítási időszak: 2022. október 1. – 2023. augusztus 31.**

#### **A kérelmezhető támogatás célja:**

- (a) forrás biztosítása a kiemelt történeti értéket képviselő népi építészeti emlékek karbantartására, megőrzésére, felújítására irányuló tervek **szakmai előkészítéséhez**;
- (b) forrás biztosítása a már rendelkezésre álló szakmai előkészítő **dokumentumokra alapozottan** részleges vagy teljes helyreállító **épületfelújítási tevékenységhez**.

Jól lehatárolt épületrészekre vagy szerkezetekre vonatkozó épületfelújításra benyújtott támogatási kérelem esetén a megalapozó szakmai dokumentációk előkészítése a benyújtást megelőzheti, annak szakmai megalapozásaként a kérelemhez csatolandó. A szakmai előkészítő dokumentációk véglegesítése és építési tevékenység csak a szerződéskötést követő első mentori szemle után, a támogatói döntésben foglalt szakmai elvárások szerint valósítható meg.

A szakmai előkészítés és az épületfelújítási tevékenység során a Népi Építészeti Program céljait az alábbiak szerint kell figyelembe venni:

- a meglévő történeti értékek az állagmegóvási, felújítási munkálatok során **nem bonthatók el**;
- elbontás vagy csere csak a helyreállítás megvalósíthatatlanságát alátámasztó szakvélemény alapján lehetséges;
- a támogatás célja a meglévő hagyományos építészeti értékek megőrzése és helyreállítása, így **teljes történeti épület elbontására, újjáépítésére, új épület tervezésére és építésére, tetőtér beépítés kialakítására/megtartására támogatás nem kérelmezhető.**
- a Program nem támogatja a népi építészettől idegen anyaghasználat, építészeti formák alkalmazását és az épület eredeti tömegét és térstruktúráját sértő beavatkozásokat, épületidegen funkció kialakítását
- generáltervezői/generálkivitelezői/pályázatírói szolgáltatási díjazás nem támogatott tevékenység;

Támogatási kérelem csak a védett épület/építmény beépített elemeire, szerkezeire vonatkozhat, berendezési tárgyakra nem.

**Tájékoztatjuk a Kérelmezőket, hogy a Kérelem benyújtásához szükséges online adatlapot kizárólag a nepiprogram.hu portálon lehet kitölteni és a csatolandó mellékletekkel együtt elektronikusan kell benyújtani.**

Mivel a jelen Tájékoztató nem pályázati kiírás, az igényelhető támogatás nem minősül pályázati úton biztosított költségvetési támogatásnak, erre tekintettel – és figyelembe véve az Ávr. 102/D. § (1) bekezdésében foglaltakat – a támogatási döntést nem szükséges indokolni, a döntéssel szemben kifogás és jogorvoslati lehetőség nem nyújtható be.